

PATVIRTINTA
Prienų rajono savivaldybės tarybos
2020 m. birželio 25 d.
sprendimu Nr. T3-191
(Prienų rajono savivaldybės tarybos
2021 m. spalio d.
sprendimo Nr. T3- redakcija)

PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS BŪSTO NUOMOS AR IŠPERKAMOSIOS BŪSTO NUOMOS MOKESČIO DALIES KOMPENSACIJOS DYDŽIO APSKAIČIAVIMO, MOKĖJIMO IR PERMOKĖTŲ KOMPENSACIJŲ GRAŽINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Prienų rajono savivaldybės būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo, mokėjimo ir permokėtų kompensacijų gražinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Prienų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo, mokėjimo ir permokėtų kompensacijų gražinimo tvarką Savivaldybėje.

2. Aprašas taikomas apskaičiuojant būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydį, išmokant būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijas asmenims ir šeimoms, turintiems teisę į nurodytas kompensacijas pagal Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymą, vykdant šeimų ar asmenų, gaunančių kompensacijas, apskaitą bei gražinant Savivaldybei permokėtas kompensacijas.

3. Aprašą taiko Savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyrius (toliau – Socialinės paramos ir sveikatos skyrius).

4. Aprašas parengtas vadovaujantis šiais teisės aktais:

4.1. Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymu (toliau – Įstatymas);

4.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 472 „Dėl Savivaldybės būsto, socialinio būsto nuomos mokesčių ir būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo metodikos, minimalaus bazinio būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio ir bazinio būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio perskaičiavimo koeficiento patvirtinimo“.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

5. Apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **būstas** – vienbutis gyvenamasis namas, butas ar kitos gyvenamosios patalpos arba jų dalys, tinkami gyventi vienam asmeniui ar šeimai ir atitinkantys statybos bei specialiųjų normų (higienos, gaisrinės saugos ir kitų) reikalavimus;

5.2. **išperkamoji būsto nuoma** – būsto nuoma, kai nuomotojas savo nuosavybės teise valdomą būstą ar svetimą būstą, kai teisę jį išnuomoti išperkamosios nuomos būdu suteikia įstatymai ar būsto savininkas, leidžia nuomininkui valdyti ir naudoti už užmokestį su sąlyga, kad nuomininkui būstas pereina nuosavybės teise, sumokėjus visą sutartyje nustatytą kainą;

5.3. **kompensacijos gavėjas** – asmuo ar šeima, gaunantys būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijas;

5.4. **naudingasis būsto plotas** – bendras gyvenamųjų kambarių ir kitų būsto patalpų (virtuvių, sanitarinių mazgų, koridorių, įmontuotų spintų, šildomų lodžių ir kitų šildomų pagalbinių patalpų) plotas. Į naudingąjį būsto plotą neįskaitomas balkonu, terasų, rūšių, nešildomų lodžių plotas;

5.5. **nuomotojas** – fizinis ir juridinis asmuo (išskyrus Savivaldybę), kuris Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatytais sąlygomis būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos pagrindais nuomoja asmenims ar šeimoms, turintiems teisę į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti pagal Įstatymą, savo nuosavybės teise valdomą tinkamą būstą ar svetimą būstą, kai teisę jį išnuomoti suteikia įstatymai ar būsto savininkas;

5.6. **tinkamas būstas** – būstas, kurio vienam asmeniui ar šeimos nariui tenkantis naudingasis plotas, vertinamas mokant būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją, yra ne mažesnis kaip 10 kvadratinų metrų ir ne didesnis kaip 14 kvadratinų metrų.

III SKYRIUS KOMPENSACIJOS SKYRIMO SĄLYGOS IR FINANSAVIMAS

6. Teisę į būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją turi asmenys ir šeimos, kurie atitinka Įstatymo 10 straipsnio ir 11 straipsnio 2 dalies reikalavimus. Teisę į išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją turi asmenys ir šeimos, kurie atitinka Įstatymo 8 straipsnio ir 11 straipsnio 1 dalies reikalavimus.

7. Būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacija (toliau – Kompensacija) skiriama asmenims ar šeimoms, turintiems teisę į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti pagal Įstatymą, laikantis eiliškumo, kuriems, įvertinus galimybes mokėti Kompensaciją pagal šio Aprašo 8 punktą, Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu yra pasiūlyta pasinaudoti teise į Kompensaciją.

8. Asmenų ir šeimų, gaunančių Kompensaciją, skaičius Savivaldybėje nustatomas atsižvelgiant į valstybės biudžeto specialiąją tikslinę dotaciją Savivaldybės biudžetui, skirtą Kompensacijoms mokėti, ir Kompensacijos dydį.

9. Asmenys ar šeimos, kuriems Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu pasiūlyta pasinaudoti Kompensacija, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pasiūlymo pateikimo dienos kartu su prašymu suteikti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti (toliau – prašymas) pateikia Savivaldybės vykdomajai institucijai pagal Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas) nustatytas sąlygas ne trumpiau kaip vieniems metams sudarytą būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos sutartį, kuri privalo būti įregistruota Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre (toliau – Nekilnojamojo turto registras).

10. Savivaldybės vykdomoji institucija sprendimą dėl Kompensacijos mokėjimo ir asmenų ar šeimų įrašymo į asmenų ir šeimų, gaunančių Kompensaciją, sąrašus (toliau – sąrašai) priima ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo bei dokumentų pateikimo dienos.

11. Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimų dėl Kompensacijos mokėjimo projektus rengia, teikia tvirtinti ir Kompensacijos gavėjų sąrašus sudaro Socialinės paramos ir sveikatos skyrius.

12. Kompensacija gali būti mokama neįrašytiems į sąrašus asmenims ir šeimoms, jeigu šie asmenys ir šeimos Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės teise neturi kito būsto:

12.1. netekusiems turėto būsto dėl gaisrų, potvynių, stiprių vėjų ar kitų nuo žmogaus valios nepriklausančių aplinkybių;

12.2. asmenims, kuriems yra nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis;

12.3. šeimoms, auginančioms penkis ar daugiau vaikų;

12.4. šeimoms, kurioms vienu kartu gimsta trys ar daugiau vaikų;

12.5. šeimoms, kuriose abiem sutuoktiniams yra nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis ir kurios augina vaiką (vaikus);

12.6. neįgaliesiems, vieniems auginantiesiems vaiką (vaikus);

12.7. šeimoms, auginančioms vaikus, kai ne mažiau kaip dviem vaikams yra nustatytas sunkus neįgalumo lygis;

12.8. šeimoms, kuriose ne mažiau kaip dviem šeimos nariams yra nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis, jeigu šie asmenys ar šeimos Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės teise neturi kito tinkamo būsto.

13. Asmenys ir šeimos, nurodyti šio Aprašo 12 punkte, Savivaldybės vykdomajai institucijai pateikia:

13.1. prašymą skirti Kompensaciją;

13.2. pažymą ir (ar) kitus būtinus dokumentus, patvirtinančius turėto būsto netekimą dėl gaisrų, potvynių, stiprių vėjų ar kitų nuo žmogaus valios nepriklausančių aplinkybių;

13.3. visų šeimos narių asmens dokumentų kopijas, pažymą (-as) apie deklaruotą gyvenamąją vietą, Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruotą turtą (įskaitant gautas pajamas);

13.4. sutikimą tikrinti ir gauti informaciją apie asmens ar šeimos turimus indėlius bankuose ir kitose finansų įstaigose ir iš bankų ir kitų finansų įstaigų gautas paskolas, deklaruotą gyvenamąją vietą, šeiminei padėti, metinės gyventojų (šeimos) turto deklaracijos duomenis;

13.5. pažymą ir (ar) kitus būtinus dokumentus, patvirtinančius nustatytą darbingumo lygį, šeimos narių skaičių, trijų ar daugiau vaikų gimimo vienu kartu faktą;

13.6. teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis ne trumpiau kaip vieniems metams sudarytą ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotą būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos sutartį.

14. Kompensacija asmenims ir šeimoms šio Aprašo 12 punkte nustatytais atvejais mokama Savivaldybės vykdomajai institucijai priėmus sprendimą dėl Kompensacijos mokėjimo ir mokama už laikotarpį nuo prašymo skirti Kompensaciją pateikimo dienos Savivaldybės vykdomajai institucijai.

IV SKYRIUS KOMPENSACIJOS DYDŽIO APSKAIČIAVIMAS

15. Kompensacijos dydis (eurais per mėnesį) apskaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) patvirtinta Savivaldybės būsto, socialinio būsto nuomos mokesčių ir būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo metodika (toliau – Metodika) ir šiuo Aprašu.

16. Kompensacijos dydis Savivaldybės teritorijoje nustatomas pagal bazinį būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydį (N_b), kurį nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras, vadovaudamasis Vyriausybės patvirtinta Metodika. Kompensacijos dydis negali būti mažesnis negu Vyriausybės nustatytas minimalus bazinis būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydis ($N_{b\ min.}$).

17. Kompensacijos dydis perskaičiuojamas pagal Vyriausybės patvirtintą bazinio būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio perskaičiavimo koeficientą (K_{lv}), nustatomą pagal vidutinės būsto nuomos rinkos kainas, šeimos narių skaičių, ir atsižvelgiant į valstybės biudžeto galimybes gali būti perskaičiuojamas įvertinus vartotojų kainų indekso, kainų ir gyventojų pajamų pokyčius, kai šie pokyčiai didesni kaip 3 procentai. Vyriausybė, tvirtindama bazinio būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio perskaičiavimo koeficientą, turi užtikrinti, kad Kompensacijos dydis būtų ne mažesnis kaip 50 procentų rinkos vidutinio nuomos mokesčio, apskaičiuoto asmeniui pagal tinkamo būsto naudingojo ploto normatyvą. Kompensacija negali viršyti būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dydžio.

18. Kompensacijos dydis vienam asmeniui ar šeimos nariui apskaičiuojamas pagal formulę, nustatytą Vyriausybės patvirtintoje Metodikoje.

19. Kompensacijų dydį apskaičiuoja Socialinės paramos ir sveikatos skyrius.

V SKYRIUS

KOMPENSACIJŲ MOKĖJIMO, MOKĖJIMO STABDYMO IR NUTRAUKIMO TVARKA

20. Kompensacijos mokamos iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos Savivaldybės biudžetui lėšų.

21. Kompensacijas moka Savivaldybės administracijos Buhalterijos skyrius pagal Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus pateiktus. Sąrašai pateikiami nedelsiant po Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimo skirti Kompensaciją ir įrašyti asmenis ar šeimas į sąrašus priėmimo dienos, bet ne vėliau kaip iki kiekvieno mėnesio paskutinės dienos.

22. Kompensacijos lėšos pervedamos į Kompensacijos gavėjo (būsto nuomininko arba rašytiniu nuomininko prašymu – tiesiogiai būsto nuomotojui) nurodytą asmeninę sąskaitą banke.

23. Kompensacija mokama už laikotarpį nuo būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos sutarties sudarymo dienos, jeigu Savivaldybės vykdomoji institucija priėmė sprendimą mokėti Kompensaciją, bet ne anksčiau kaip nuo Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimo pasiūlyti pasinaudoti Kompensacija priėmimo dienos. Kompensacija asmenims ir šeimoms šio Aprašo 12 punkte nustatytais atvejais mokama šio Aprašo 14 punkte nustatyta tvarka.

24. Kompensacija sumokama už praėjusį mėnesį, bet ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio dvidešimt penktos kalendorinės dienos.

25. Asmenims ar šeimoms, išsinuomojusiems būstą, kurio naudingasis plotas, tenkantis vienam asmeniui ar šeimos nariui, yra didesnis kaip 10 kvadratinų metrų, mokama tik pagal asmeniui ar šeimos nariui Įstatyme nustatytą tinkamo būsto naudingojo ploto normatyvą apskaičiuoto dydžio Kompensacija.

26. Kompensacijos mokėjimas Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu stabdomas, kai asmens ar šeimos įsiskolinimas nuomotojui už būsto nuomą ar išperkamąją būsto nuomą viršija būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos sutartyje nustatytą 3 (trijų) mėnesių nuomos mokesčio sumą.

27. Kompensacijos mokėjimas atnaujinamas Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu asmeniui ar šeimai pateikus dokumentus, patvirtinančius, kad įsiskolinimas yra padengtas, arba Civilinio kodekso 6.90 straipsnyje nurodytą garantiją, atitinkančią įsiskolinimo sumą. Atnaujinus Kompensacijos mokėjimą, Kompensacija išmokama ir už laikotarpį, kai Kompensacijos mokėjimas buvo sustabdytas.

28. Jeigu asmenų ar šeimų įsiskolinimas už būsto nuomą ar išperkamąją būsto nuomą viršija nustatytą 3 (trijų) mėnesių nuomos mokesčio sumą, nuomotojas turi pareigą apie tai informuoti Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų nuomos administratorių.

29. Asmenys ar šeimos, gaunantys Kompensaciją, turi šias pareigas:

29.1. Savivaldybės vykdomajai institucijai pateikti visą teisingą informaciją ir dokumentus, būtinus teisei į Kompensaciją nustatyti;

29.2. deklaruoti gyvenamąją vietą Savivaldybės teritorijoje esančiame būste, neturint gyvenamosios vietos – Savivaldybėje;

29.3. Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka deklaruoti turtą (įskaitant gautas pajamas) už kalendorinius metus iki prašymo suteikti paramą būstui išsinuomoti pateikimo dienos;

29.4. neturėti Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės (bendrosios nuosavybės) teise būsto arba nuosavybės (bendrosios nuosavybės) teise turimas būstas, Nekilnojamojo turto kadastro duomenimis, turi būti fiziškai nusidėvėjęs daugiau kaip 60 procentų, arba nuosavybės (bendrosios nuosavybės) teise turimo būsto naudingasis plotas, tenkantis vienam asmeniui ar šeimos nariui, turi būti mažesnis kaip 10 kvadratinų metrų arba mažesnis kaip 14 kvadratinų metrų, jeigu šeimoje yra neįgalusis arba asmuo, sergantis lėtinės ligos, įrašytos į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, sunkia forma;

29.5. sudaryti nustatytos formos trišalį susitarimą su Savivaldybės vykdomąja institucija ir nuomotoju dėl būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos teikimo tvarkos nustatymo (1 priedas);

29.6. per mėnesį informuoti Savivaldybės vykdomąją instituciją apie pasikeitusias aplinkybes (gyvenamosios vietos pakeitimą, būsto įsigijimą, materialinės padėties pasikeitimą, kuris lemia Įstatyme nustatytų turto (įskaitant gautas pajamas) dydžių viršijimą, būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos sutarties pasibaigimą ir kitas), turinčias įtakos teisei į Kompensaciją;

29.7. Savivaldybės vykdomajai institucijai pateikti sutikimą tikrinti ir gauti informaciją apie asmens ar šeimos turimus indėlius bankuose ir kitose finansų įstaigose ir iš bankų ir kitų finansų įstaigų gautas paskolas;

29.8. kas tris mėnesius nuo Kompensacijos mokėjimo pradžios Socialinės paramos ir sveikatos skyriui pateikti informaciją apie būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio sumokėjimą nuomotojui ir tai patvirtinančius dokumentus.

30. Kompensacijos mokėjimas Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu nutraukiamas ir asmenys ar šeimos iš sąrašų išbraukiami Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais.

VI SKYRIUS

PERMOKĖTŲ KOMPENSACIJŲ GRAŽINIMO TVARKA

31. Savivaldybės vykdomajai institucijai nustačius, kad asmenys ar šeimos, kreipimosi dėl Kompensacijos metu pateikę neteisingus duomenis, reikalingus paramai teikti, arba Kompensacijos teikimo laikotarpiu per mėnesį nepranešę apie gyvenamosios vietos pakeitimą, būsto įsigijimą, materialinės padėties pasikeitimą, kuris lemia Įstatymo 11 straipsnyje nustatytų pajamų ir turto dydžių viršijimą, būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos sutarties pasibaigimą arba teisės į Kompensaciją praradimą, ir dėl to Kompensaciją gavę neteisėtai, privalo grąžinti neteisėtai gautos Kompensacijos dydžio pinigines lėšas iš karto arba asmenys rašytiniu prašymu ir Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu dalimis.

32. Socialinės paramos ir sveikatos skyrius turi teisę:

32.1. reikalauti pateikti informaciją ir (ar) duomenis, būtinus teisei į Kompensaciją nustatyti;

32.2. siųsti pranešimus (įspėjimus, raginimus) dėl neteisėtai gautos Kompensacijos ir susidariusių permokų grąžinimo;

32.3. nustačius, kad asmenys ar šeimos Kompensaciją gauna neteisėtai, informuoti apie tai Savivaldybės vykdomąją instituciją ir inicijuoti Kompensacijos mokėjimo stabdymą ir (ar) nutraukimą bei permokėtų Kompensacijų grąžinimą.

33. Neteisėtai gauta parama grąžinama Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu visa iš karto arba dalimis (asmeniui pateikus rašytinį prašymą ir Savivaldybės vykdomajai institucijai sutikus).

34. Savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimas dėl neteisėtai gautos paramos būstui išsinuomoti grąžinimo yra vykdomasis dokumentas. Jeigu šis sprendimas neįvykdomas, jis gali būti priverstinai vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka, jeigu su išieškojimu susijusios išlaidos neviršija išieškotinos sumos.

35. Neteisėtai gautos ir negrąžintos kompensacijos dydžio piniginių lėšų išieškomos teisės aktų nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Savivaldybės vykdomoji institucija turi teisę sudaryti nuomotojų, pageidaujančių asmenis ar šeimas aprūpinti būstu nuomos ar išperkamosios būsto nuomos pagrindais bei sąlygomis, nuomojamų būstų sąrašus ir skelbti informaciją apie tokius būstus Savivaldybės interneto svetainėje.

37. Savivaldybės vykdomoji institucija informaciją apie Savivaldybės poreikį aprūpinti būstu asmenis ar šeimas, turinčius teisę į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti pagal Įstatymą, gali skelbti Savivaldybės interneto svetainėje.

38. Asmenų ir šeimų, gaunančių Kompensaciją, sąrašai skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

39. Kiekvieną ketvirtį Socialinės paramos ir sveikatos skyrius Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai teikia duomenis apie asmenis ir šeimas, turinčius teisę į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti ir gaunančius Kompensaciją.

40. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas kiekvienam nuomojamam būstui (ir (arba) jo dalies patalpai) atskirai vadovaujantis Metodikoje ir Apraše nustatyta tvarka, užpildant nustatytos formos būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo aktą (2 priedas). Aktą pasirašo skaičiavimus atlikęs Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus vyriausiasis specialistas.
